

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
I VOOR : ESTICA

1. Eesti Vabadussõjas oli olulise tähtsusega 17. jaanuaril 1919 kapten Johan Pitka juhtimisel läbiviidud dessant, mis võimaldas 18. jaanuari õhtuks vabastada Narva. 1000 dessantväelasest langes operatsioonide käigus 4 ja 2 jäi teadmata kadunuks. Millise küla juures see dessant maabus? Näete ka fotol seda kohta.

2. Kes eesti heliloojatest on kirjutanud ooperi "Wallenberg", mille esiettekanne oli 2001 Dortmundis? Alates 2007.a. on see ka Estonia mängukavas (foto 2).
3. Millise saavutusega said 2007. aastal hakkama Eesti koolitüdrukud Julia Beljajeva, Erika Kirpu, Nelli Paju ning Julia Zuikova (foto 3)?

4. Hiljuti jõudis ka meie kinodesse film "18-14", milles teismeline Puškin jahib sarimõrvarit. Kriitikud on filmi nimetanud jõuliseks sammuks üle žanripiiride. Selle lavastajaks on praegu Moskvas elav endine Eesti Draamateatri näitleja (fotol 4). Kes?
5. Millisel saarel asub Püha Magdaleena kirik, mis on teadaolevalt Eesti vanim puitehitis (ehitamist alustati 1642)?

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
II VOOR : AJALUGU, POLIITIKA, ÜHISKOND

6. Kes oli see Rooma keiser, kes valitses aastail 161-180 ning oli viimane nn. "viiest heast keisrist"? Ühtlasi oli ta üks peamisi stoitsistlikke filosoofe ning tema teosest "Iseendale" (ehk "Mõtisklused") on leidnud palju tänagi aktuaalset ka meie president Toomas Hendrik Ilves.

7. Ühes Aasia monarhistlikus riigis otsustas parlament 2007. aasta lõpus, et riigist saab 2008. aastal vabariik. Millises riigis jääb monarh sel aastal võimust ilma? Fotol 7 näete valitsenud dünastia lippu.

8. 2007. aastal jagasid Nobeli rahupreemiat endine USA asepresident Al Gore ning organisatsioon, mille lühend on IPCC. Millega tegeleb see organisatsioon?

9. 8. detsembril 1991 allkirjastati Belovežje leping. Mis oli selle lepingu tulemuseks?
10. Eesti Vabariigi Riigikogu käesolevas koosseisus on kolm liiget, kes on võitnud medaleid olümpiamängudelt. Üks neist on Toomas Tõniste. Kes on ülejäänud kaks olümpiamedalisti?

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
III VOOR : LOODUS, GEOGRAAFIA

11. Inglased armastavad väinu nimetada kanaliteks. Nii on La Manche neile Inglise kanal, Šotimaad poolitab Kaledoonia kanal, USA Kanalisaarte ja mandri vahel asuvad nii Santa Barbara kui San Pedro kanal,. Briti Neitsisaarte vahele on aga pistetud lausa ühe sööri (sir'i), endise mereröövli, nimeline kanal. Kelle ?

11.

12.

12. Eestis valitakse igal aastal "Aasta puu". 2008. aasta puuks valiti jugapuu. Milline puu oli aga eelmine, 2007. a. "Aasta puu"? Tema ladinakeelne nimetus on *Fraxinus excelsior* ja ta kuulub õlipuuliste sugukonda.

13. Küsitav linn oli Hansa Liidu liige ja spetsialiseerus tekstiilikaubandusele. Sealses juudi-kvartalis elas omal ajal Euroopa suurim juudi kogukond, kuni natsid II Maailmasõja ajal 65 000 juuti deporteerisid, kelledest enamus hukkus lähedal asuvas Auschwitzi koonduslaagris. Tegemist on linnaga, mis võeti kõige esimesena UNESCO maailmapärandi nimetusse. Milline linn?

14. See roheline vääriskivi on Hiinas väga hinnatud ning seda materjali on kasutatud ka Pekingi OM medalite valmistamisel. Millisest vääriskivist on jutt (sama nime kannab ka üks neeruhaigus)?

14.

15.

15. Selle suure jõe (ühes kohalikus keeles ongi jõe nimeks Suur jõgi) deltat nimetatakse kuju järgi labadeltaks. Jõgi on koos suurima lisajõega 6420 km pikk ja tema delta suuremad harud on saanud omale nime ilmakaarte järgi – Edelaharu, Lõunaharu, Kaguharu, Põhjharu. Jõel on palju hüüdnimesid nagu Rahvuskeha, Veteisa, Vana Sinine, Kuujõgi jne. Mis jõgi?

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
IV VOOR : TEADUS-TEHNIKA

16. Juure juurimisel juuritakse juuritavat juurijate..... Millega?

17. See firma, mis kannab tema asutaja perekonnanime, kasvas aastal 1937 välja perekonna kudumistööstusest. 1959 võttis Koromo linn omale sama nime. Selle firma toodetud autodega on ralli maailmameistriks tulnud Carlos Sainz, Juha Kankkunen ja Didier Auriol. Firma logol on kolm ellipsit. Milline firma (toodab lisaks autodele veel traktoreid, kahveltõstukeid ja ehitusseadmeid ning tegeleb robotroonika ja biotehnoloogiaga)?

18. Kuidas nimetatakse geoloogia ja bioloogia piiriteadust, mis uurib ammuste aegade organisme, kivistisi, elutegevusjälgi ja evolutsiooni? Teaduse rajajaiks 19. sajandi alguses olid G. Cuvier ja A. Brongniart. Kas see on :

- A. Balneoloogia
- B. Entomoloogia
- C. Paleontoloogia
- D. Tüpoloogia

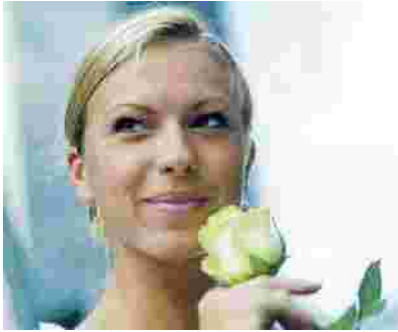
19. Kes on oma noorpõlvefotol?

20. Kes avastas hüdrostaatika põhiseaduse, mille kohaselt kandub rõhk vedelikus või gaasis edasi igas suunas ühtviisi?

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
V VOOR :PILDID

21. Kes on fotol olev eesti sportlane?

22. Kes on fotol olev president?

23. Kes on fotol?

24. Milline koeratõug?

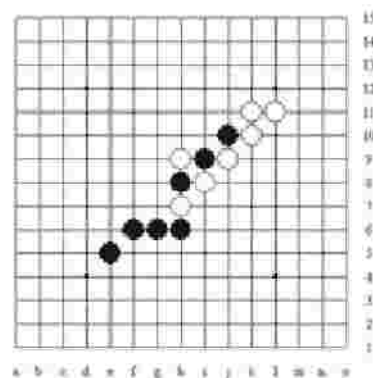
25. Kes on kunstnik? Näete ka tema autoportreed.

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
VI VOOR : SPORT, MÄNGUD

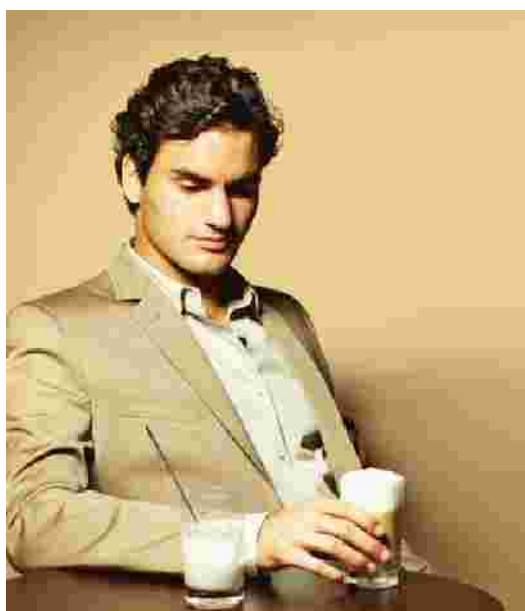
26. Millise riigi rahvuskoondises mängivad või kandideerivad sinna vene päritolu vennad Roman Eremenko ja Alexei Eremenko jun., Kosovo albaania-päritolu Shefki Kuqi, samuti Peter Kopteff, Magnus Bahne ning noortekoondise tasemel pallinud Boris Rotenberg ja Tomi Petrescu? Selle riigi koondise treeneriteks on olnud sakslane Kurt Weinreich (1955-58), taanlane Richard Moeller Nielsen (1996-99) ja inglase Roy Hodgson (2006-07). Koondise hüüdnimeks on Kassikakud. Suvel toimuvalt EM finaalturniirilt jäid nad napilt eemale.

27. Seda mängu mängitakse laual, kus on 15 x 15 ruutu. Eesmärgiks on moodustada viisik - viiest nupust katkematu rida kas horisontaalis, vertikaalis või diagonaalis. Võidab mängija, kes esimesena moodustab viisiku. Selles mängus korraldatakse maailma-meistrivõistlusi, kus on tulnud võitjaks ka eestlased. Milline mäng?

koosnev

28. Kes on alumisel fotol olev sportlane?

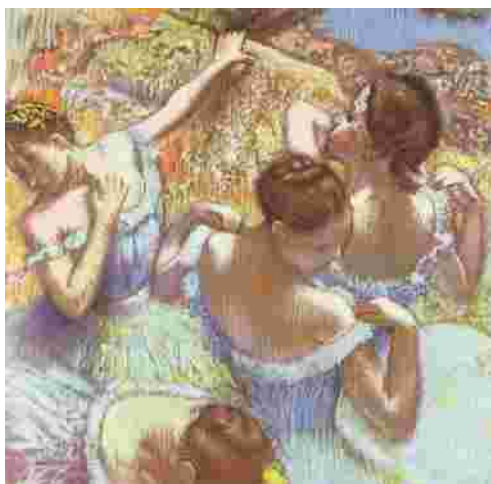

29. Küsitav NBA meeskond asutati 1967 ja kandis siis nime Dallas Chaparrals. Alates 1973 kannab praegust nime, mille all on ta tulnud NBA meistriks aastail 1999, 2003, 2005 ja 2007. Mis klubi?

30. Kristjan Palusalu kaks kuldmedalit Berliinis 1936. aastal jäävad spordiajalukku ilmselt ületamatu saavutusena. Kahjuks võttis vigastus Palusalult võimaluse veel kuldmedaleid võita. Seda saab nüüd Pekingis teha tema sugulane, kes juba Ateenas oli sõudmises olümpiamedalile üsna lähedal ning on vahepeal medaleid võitnud maailmameistrivõistlustelt. Kelle vanaonu on Kristjan Palusalu?

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
VII VOOR : KULTUUR, MEELELAHUTUS

31. Kes on see prantsuse kunstnik, kelle visiitkaardiks said baleriinid ja hobused? Tuntuks sai ta ka sellega, et leiutas nn märja pastelli – maalimistehnika, mille puhul peensusteni viimistletud pastelljoonistus kasteti üle vee või piimaga. Selle tulemusena sulasid toonid kokku ja pilt tundus olevat maalitud. Näete tema maale "Sinised tantsijannad" ja "Longchamps'i võidusõit".

Kas : A. Claude Monet
B. Edgar Degas

C. Paul Gauguin
D. Auguste Renoir

32. Millist nime kannab Jaan Krossi 1988. a. ilmunud romaan oma kooliaastatest?

33. Millised kaks linna on 2008 aasta Euroopa kultuuripealinnad (üks neist asub Inglismaal ning on eksbiitlite Paul McCartney ja Ringo Starri sünnilinn; teine on aga Norra sadamalinn)?

34. Fotodel on inglise hip-hopper Ali G, kasahhi ajakirjanik Borat Sagdijev ning Austria gay-TV reporter Bruno, kes kõik on ühe ja sama näitleja tegelaskujud. Mis on selle näitleja pärisnimi?

35. See 1993. a. Californias asutatud ansambel on loonud nu metali muusikastiili. Ansambli asutajaliikmetest on praeguses koosseisus Jonathan Davis, James "Munky" Shaffer ja Reginald "Fieldy" Arvizu. Milline ansambel?

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
VIII VOOR : VARIA

36. Seda 11 jaanuaril 2008. a. 88-aastaselt surnud meest oli kujutatud juba tema eluajal rahatähtedel, kusjuures ta ei olnud riigijuht. Ta jõudis oma elus palju korda saata, sealhulgas ka 1958. a. koos oma kolme kaaslasega esimeste inimestena mootorsõidukitega (traktoritega) lõunapoolusele jõuda. Kes?

37. Kes avaldas 1976 a. märtsis ajalehes Expressen satiirilise muinasjutu "Pomperipossa Monismaanias"? Iga lapse jaoks arusaadavalt seletas autor hämmeldunud lugejale, et "targad mehed", kes riiki juhivad, tahavad tõsta maksu 102%le. See muinasjutt (mis põhines tõsielufaktil, kui loo autorit topeltmaksustati) oli ajendiks sellele, et sotsiaaldemokraadid jäid esmakordselt üle 40 aasta riigi valitsusest välja.

38. Hiljuti esines Eestis mitme kontserdiga rahvamuusikaansambel Huun-Hur-Tu (tõlkes "päikesepropeller"), kus esinevad mitmehäälset kurgulaulu valdavad mehed. Ansambel on pärit ühest Vene Föderatsiooni koosseisus olevast Lõuna-Siberi vabariigist, mis on kõikjal maailmas tuntud oma kurgulaulu poolest. Millise vabariigi ansambel on Huun-Hur-Tu?
39. Küsitav ese (või asi) leiutati XI sajandil Hiinas. Selleks, et muuta see asi veekindlaks, kaeti ta vaha või lakiga. Seda asja on kasutatud nii lendamiseks, kaklemiseks kui inimeste tapmiseks. Robinson Crusoe tegi endale samuti ühe sellise asja. Oskar Lutsu minuteoses „Suvi“ kasutas üks preili seda hoopis kivide kangutamiseks. Chamberlain ja Churchill kasutasid seda aga parlamendis kõnet pidades. Inglismaal propageeris seda eset Jonas Hanway, mistõttu inglased nimetavadki seda eset vahel hanway`ks. Küsitava eseme vastu protestisid voorimehed, sest nende sissetulekut see asi vähendas. Mis asjaga on tegu?

40. Milline Richard Wagneri ooperi pealkiri ühtib ühe spordiala võistlusklassi nimega?

EESTI KOOLIDE MÄLUMÄNGUMEISTRIVÕISTLUSTE EELVOOR. 03.02.08.
VASTUSED

1. Utria (Udria)
2. Erkki-Sven Tüür
3. Tulid Euroopa juunioride meistriteks epeevehklemises (Euroopa meistrite eest 1 p, vehklemise Euroopa meistrite eest 2 p).
4. Andres Puustusmaa
5. Ruhnus
6. Marcus Aurelius
7. Nepaal
8. Kliimamuutustega (Intergovernmental Panel on Climate Change ehk Valitsustevaheline kliimamuutuste komisjon)
9. NSVL lagunemise fikseerimine
10. Erki Nool (Sydney 2000 kuldmedal kümnevõistluses) ja Jüri Tamm (Moskva 1980 ja Souli 1988 pronksmedalid vasaraheites) 1 õige = 1 punkt.
11. Sir Francis Drake
12. Saar
13. Krakow
14. Nefriit
15. Mississippi
16. Korrutisega
17. Toyota
18. C. Paleontoloogia
19. Bill Gates
20. Blaise Pascal (ka Pascali seadus)
21. Jana Kolukanova (meie edukaim ujuja)
22. Mihhail Saakašvili (Gruusia Vabariigi president)
23. Heath Ledger (1979-2008)
24. Šnautser
25. Albrecht Dürer
26. Soome
27. Rendžu
28. Roger Federer
29. San Antonio Spurs
30. Tõnu Endrekson
31. B. Edgar Degas
32. Wikmani poisid
33. Liverpool ja Stavanger
34. Sasha Baron Cohen (ka Cohen või Sasha Cohen 2 p.)
35. Korn
36. Edmund Hillary
37. Astrid Lindgren
38. Tõva (Tuva)
39. Vihmavari
40. Lendav Hollandlane (ka purjetamise võistlusklass)

Küsimuste autorid : Jevgeni Nurmla (9,13,30,40), Indrek Salis (1,2,3,5,6,7,8,10,17,18,19,20,21,22,23,24,25,27,28,29,32,33,34,35,38), Tenno Sivadi (4,11,15,26,31,39), Mart Vellama (12,14,16,36, 37).